

כבר ביארנו⁹⁴ שהכירה מקום שפיתת שתי קדירות לפי אם נחלקה לרחבה כבר נשאר מקום שפיתת קדירה אחת בכל חלק וחלק ואין זה קרוי נתיצה והרי היא בטומאתה נחלקה לאורכה הרי לא נשאר מקום שפיתה כלל וזו היא נתיצה גמורה ופקעה טומאתה והכיפה הואיל ואורכה כרחבה ואין שם אלא מקום שפיתת קדירה אחת כל שנחלקה בין לאורכה בין לרוחבה נתיצה גמורה היא וטהורה.

המשנה השנייה:

אין נותנין ביצה בצד המיחם בשביל שיתגלגל ולא יפקיענה בסודרין ור' יוסי מתיר ולא יטמיננה בחול ובאבק דרכים בשביל שתצלה.

הר"ם: פ'. מיחם שם הכלי שיחמו בו המים והוא נעשה מנחשת או מברזל ברוב ותשאר חמה אחר שיורידוה מן⁹⁵. ופי' תתגלגל תתערב. הענין שתתבשל קצת בשול. וסודר שם הבגד והקבוץ סודרין וכשיהיה הסודר חם והוחם השמש לא תתגלגל בו ביצה. ולא חלק ר' יוסי בסודר שהוחם באש שאסור לצלות בו לפי שהכל מודים בתולדות האור שהוא אסור אבל המתלקת במה שהוחם בשמש רבנו אוסרין אותו כדי שלא יתגלגל בתולדות האור ור' יוסי אינו מודה בזאת הגזרה וכמו כן אינו חולק ר' יוסי בחול ואבק דרכים כי הוא אסור להטמין שם הביצה לבשל אעפ"י שהוחמו מן השמש אלא מפני טלטול העפר שהוא אסור לדברי הכל. ואין הלכה כר' יוסי.

המאירי: המשנה השנייה וענינה להתחיל בביאור החלק השני ואמר על זה אין נותנין ביצה בצד המיחם ר"ל הוא סיר של נחושת שהיא על האש או שהוסרה משם

ועדיין היא חמה ביותר ואמר שאין נותנין ביצה בצדה כדי שתתגלגל מחומה ופירשו בגמ' שאם עשה כן ונתקיימה מחשבתו ר"ל שנתגלגלה חייב שהמבשל בתולדות האור כמבשל באור עצמו. ואמר אחר כן ולא יפקיענה בסודרין ר"ל שלא יכרכנה⁹⁶ בסודר שהוחם בחמה כדי שתתגלגל בחומו [של סודר]⁹⁷ ואעפ"י שתולדות חמה אינן כתולדות האור ליקרא בישול גזרו עליהן משום תולדות האור ובוזו מכל מקום בדיעבד פטור ור' יוסי מתיי לכתחילה שאינו גוזר תולדות חמה אטו תולדות האור ואין הלכה כמותו אלא כתנא קמא ומ"מ בהוחם ע"י האור חייב כנתיגה בצד המיחם. ולא יטמיננה בחול ובאבק דרכים ר"ל בשעה שהחמה בצהרים שחול הדרכים והאבק חם ביותר אסור להטמין ביצה לשם בשביל שתצלה וה"ה בשביל שתתגלגל אלא שדבר בהווה שצלייתה בחול מצויה אבל בצד מיחם ובכריכת סודר אין צליה מצויה בהם אלא גלגולה ור' יוסי לא חלק בזו ופירשו הטעם בגמרא בזו שתי סבות אחת הואיל והחול דומה לרמץ שמא יטמין ברמץ והשנייה שמא לא יהא שם חול ואבק עקורים בכדי צורך הטמנה ויבא לחפור בידיו ומכל מקום באלו בדיעבד פטור ויש לך שלישיית שמותרת לכתחיל' והוא בחמה עצמה וכמו שאמרו בגמרא בפרק חבית⁹⁸ נותני' את המים הצוננין בחמה כדי שיחמו מפני שהחמה אין בה תורת בשול ואין בה גזירה

94 בביאור המשנה בד"ה ואחר שהשלים ובד"ה כיפה.
95 ברור שהמעתיק השמיט מלת "האש",
ע"י בנדעס.
96 מכ"פ.
97 להלן דף קמו:

94 בביאור המשנה בד"ה ואחר שהשלים ובד"ה כיפה.
95 ברור שהמעתיק השמיט מלת "האש",
ע"י בנדעס.
96 כפי' ר' יהונתן מובא בחי' הר"ן ד"ה

זמנים. הלכות שבת פ"ט

פ"ט א האופה כנרוגרת חייב אחד האופה את הפת וכו'. נגמ' (שם ע"ד): שצ"ק מנה דיון ביטול סמנין דהוה כמסמן וכו'. ושיעור הכרוגרת כבר הזכרתי:

ב שיעור המחמם את המים וכו'. הנהיג ב"צה בצד המים וכו'. נמשנה בפרק כירה אין נמנין ב"הם צלד המים בשביל שמתגלגל וכו' וזמני' (שם ל"ט): גלגל מלי' אמר רב יוסף גלגל מיני טעמא: וכן המריח בחמין וכו'. מלפני הטבח מדמיון אוויר בחמין בשבת מוק מן מלי' יסן וקוליים האלספנין שהחמין זו היא גמל מלאכה. ונגמ' הדין הייז טעמא, פ"כ:

ג המפקיע את הביצה וכו'. פ' כירה (שם ל"ט): נמשנה ולא יפקיענה בברקין וכו' ופי' ממיר ולא יעמיתה בתול ובצלקן דריסו בשביל שחללה. ונגמ' אמר רב נתנן בחמה כ"ש לא פליגי דשרי בתולדת אור כ"ש ל"ש לאקרי כי פליגי בתולדת חמה מר סבר גורין מולדת חמה אטו מולדת אור ומר סבר לא גורין יפקס רבינו כמ"ק והימר הטמא מיוחד פרק כ"ב: וכן המבשל בחמי טבריא וכו'. נגמרת אמר רבינא ש"מ המבשל בחמי טבריא בשבת חייב ויפקיע מלי' חייב נמי דקאמר מכת מרידות דנגמ': המבשל על האור דבר' שהיה מבושל בל צרבו וכו'. ח"ה (שם קמ"ה): נמשנה כל שצא בחמין מלפני הטבח שריץ ארתי בחמין בשבת ואמרי נגמ' כגון מלי' אמר רב ספרדא כגון הרנוגלמיה ד' אבא. ופי' כגון מלי' הוא מבושל כל לכו ביצה בחמין מלפני הטבח כדי שיהא עומד לשהות בחמין בשבת כגון פרגנוגלמיה ד' אבא שהיה מלושה ביותר והיה די לה ביצה בחמין ומכאן שהמבשל דבר המבושל אפילו באור ממש פטור שאם היה בו משום בשול אפילו בחמי האור היה חייב. ודעה הרשב"א ז"ל וקלמ' מהמפרשים שכל שנמשל כמאכל בן דרוסאי שוב אין בו משום מיוז בשול דבר מורה ומ"מ באור

פ"ט א שיעור המחמם וכו'. כמז הרמ"ך לא ידעו מאין הולא ז"ע, עכ"ל: **ג המבשל** על האור דבר שהיה מבושל בל צרבו וכו' פטור. נראה מדברי רבינו שכל שלל המבשל כל לכו אע"פ שהיה למאכל בן דרוסאי שייך ביה ביטול וחיובי מיטרי. והרמ"ך כתב נראה מדבריו שאם אינו מבושל כל לכו אע"פ שהיה מבושל כמאכל ב"ד חייב משום מנשך. וק"ל א"כ לדבריו הי"ך מותר לשהות ע"ב כירה גרושה וקטומה דבר הלתיך לו לאכול בלילה יחוס דלמא מגיס כדמריין בלמיר ליוורה דעניין עקולה ועומה אלא לאו ש"מ דכל דבר שנמשל כמאכל בן דרוסאי אם מבשלו יותר אין בו משום מנשך כדמריין כל שצא בחמין מלפני הטבח שריץ ארתי בחמין בשבת ומרגולת ד' אבא מפרשי לה שלל כדברי הרמ"ך, עכ"ל:

ד אחד נתן את האור ואחד נתן את העצים וכו': בתב מורי הרב סגולה כמס"ר יעקב בן רב מנצ"ה מורי אר"י לענין שני דברים א' באומרו שנים האחרונים בלגל מיטריס

פרק תשיעי

א האופה כנרוגרת חייב. אחד האופה את הפת או המבשל את המאכל או את הסמנין או המחמם את המים הכל ענין אחד הוא. שיעור המחמם את המים כדי לרחוץ בהן אבר קטן. ושיעור מבשל סמנין כדי שיהיו ראויין לזכר שבמשלשין אותן לו: **ב הנותן** ביצה בצד המים המבשול בשביל שתתגלגל ונתגלגלה חייב. שהמבשל בתולדת האור כמבשל באור עצמה. וכן המריח בחמין זה הוא הישן או קוליים האספנין והוא דג דק ורך ביותר הרי זה חייב. שהרחתן בחמין זה הוא גמר בשולן וכן כל כיוצא בהן: **ג המפקיע** את הביצה בכגד הם או בחול ובאבק דרכים שהן חמים מפני השמש אע"פ שנצלות פטור. שתולדות חמה אינם כתולדות האש. אבל גורו עליהן מפני תולדות האור. וכן המבשל בחמי טבריה וכיוצא בהם פטור. המבשל על האור דבר שהיה מבושל כל ופוצרבו או דבר שאינו צריך בישול כלל פטור: **ד אחד** נתן את האור ואחד נתן את העצים ואחד נתן את הקדרה ואחד נתן את המים ואחד נתן את הכשר ואחד נתן את התבלין ובא אחר והגיס כולם חייבים משום מבשל. שכל העושה דבר מצרכי הבישול הרי זה מבשל. אבל אם שפת אחד את הקדרה החולה ובא אחר ונתן את המים ובא א עיר קטן ש"מ קמ"א לאין ק"ה:

בחמין זה מליח הישן או קוליים האספנין והוא דג דק ורך ביותר הרי זה חייב. שהרחתן בחמין זה הוא גמר בשולן וכן כל כיוצא בהן: **ג המפקיע** את הביצה בכגד הם או בחול ובאבק דרכים שהן חמים מפני השמש אע"פ שנצלות פטור. שתולדות חמה אינם כתולדות האש. אבל גורו עליהן מפני תולדות האור. וכן המבשל בחמי טבריה וכיוצא בהם פטור. המבשל על האור דבר שהיה מבושל כל ופוצרבו או דבר שאינו צריך בישול כלל פטור: **ד אחד** נתן את האור ואחד נתן את העצים ואחד נתן את הקדרה ואחד נתן את המים ואחד נתן את הכשר ואחד נתן את התבלין ובא אחר והגיס כולם חייבים משום מבשל. שכל העושה דבר מצרכי הבישול הרי זה מבשל. אבל אם שפת אחד את הקדרה החולה ובא אחר ונתן את המים ובא א עיר קטן ש"מ קמ"א לאין ק"ה:

השגת הראב"ד
*שיעור מבשל סמנין
וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כי לנצטו בהם כגד קטן פי סבכה עכ"ל:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
אחר

ממש אסור חה נלמד מתיך מורת מלמטק ירע לו כמזכר פ"ג יפשוט הוא. ומה שכבר יכן דבר שאינו צריך בשול אין בו משום מנשך וכו' ונגמרת מנה שנתקן פרק כירה (שם מ"ב): עמן אס' יש בו משום בשול אס' לאו מכלן שצטו שאינו צריך בשול אין בו משול לדברי הכל:

ד אחד נתן את האור וכו'. כמ"מ נמשכה ב"הם פ"ה ויחיוב הנשנה יש מי שכתב שאין חייב בה אלא בהנחה ראשונה שאינו מבשל מנהרה אלא בהנחה זו אצל מהגיס שעם אשם בלגל מגיס ממבשל אף המגיס פטור דמאי עבד ולה נוטע דעה הרמב"ן והרשב"א ז"ל ויודלו לדברי הכל כל שאין בצטו מיוז אין חייב בהנשמו ר"ל שאין מיוז בהנשמת מבושל כל לכו דענת רבינו. ולא בהקטם מבושל כמאכל ב"ד לעמם אחרים ז"ל: אבל וכו'. שם:

לחם משנה

שש ה"ם להוכיח צפ"ט לישה מפני שמתקן על מ"ם כאן וכו' מי שהמשיך דמו דברי אביי ולא דמו איתם אלא לענין לישה בלגל אונרין להחייב בלישה שרייתו זו היא גיבולו אצל בעיני לבישה לא לטעמי שיהיה דלפני דלפני בר גיבולו מ"מ א"ל הויזו הלישה אלא משום הלישה ומפני כן נגמרו דברי אביי בענין הלישה ופסק רבינו כמיוז בזה. ומ"ם ה"ה כאן ולא העלה בדמיהת ר"ל בענין שהוא ר"ה להשוות הלישה והלישה ואתמ' דלפני בלישה שרייתו זו היא גיבולו ומייב והא אידתו מכת הקושיא דמי שהמשיך אצל בעיני לבישה אלו לא מניזו כוונת מנגרת לאביי בזה. זו היא דעת רבינו ז"ל. וא"מ מ"מ ה"ל לה"ם להסכים דברי אביי עם הקושיא של פרק מי שהמשיך ולפרש כפי' הראשון שפירשתי בן קושיא דפ"ק ז"ל דאין זה פשט הקושיא דמדהשוה אביי אפר לריו משמע דלי היכי דבריו אמר שרייתו זו היא גיבולו ומייב זו היא גיבולו. עוד דהוה דוחק לומר דקן קושיא דליפות הטבח אידתו מן ההורה דלי גבישול לא דמי אלא בענין דיו דממני' כרי' וכדברי אביי אצל מ"מ בענין האפר מסיים עמה. ודע שהראב"ד ז"ל יתכן הקושיא כמו שהירוש' שם הסוסי' צפ"י וליפות הטבח ע"ש. ומ"ם ה"ה כוונתו שפ"י מי שהמשיך נראה צביאור שאין מיוז בגיבול דבר מורה כמורכק וכו' הוא משום דתיין להוסי' הטח נמי מים כמורכק ממיז מותר מן ההורה דלי גבישול אסור מן המורה ראי' היה להם לנזור כשרייתו דל"כ לא הו' גורי רנן במד' ו"ש ומתקן קן הוסי' נמי מים ואם היה גיבולו וכו':

פ"ט א ושיעור מבשל סמנין וכו'. כלומר. כלומר. הוא עושה סמנין אלו כדי לנצטו ויזק שהיו ראים למין צביעה וריק. כלומר. הוא עושה סמנין אלו כדי לנצטו שהוא הצבע שהיה רואה:

ד אחד נתן את האור וכו'. כולם חייבים משום מבשל וכו'. אבל אם שפת וכו'. מיינה דלמלי' חייב המגיס והתקן ע"מ ונתקן את האור אטו חייב דומיל' דלעיל שחייב

השגת הראב"ד
*שיעור מבשל סמנין
וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כי לנצטו בהם כגד קטן פי סבכה עכ"ל:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
אחר

השגת הראב"ד
*שיעור מבשל סמנין
וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כי לנצטו בהם כגד קטן פי סבכה עכ"ל:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
אחר

ממש אסור חה נלמד מתיך מורת מלמטק ירע לו כמזכר פ"ג יפשוט הוא. ומה שכבר יכן דבר שאינו צריך בשול אין בו משום מנשך וכו' ונגמרת מנה שנתקן פרק כירה (שם מ"ב): עמן אס' יש בו משום בשול אס' לאו מכלן שצטו שאינו צריך בשול אין בו משול לדברי הכל:

השגת הראב"ד
*שיעור מבשל סמנין
וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כי לנצטו בהם כגד קטן פי סבכה עכ"ל:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
אחר

השגת הראב"ד
*שיעור מבשל סמנין
וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כי לנצטו בהם כגד קטן פי סבכה עכ"ל:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
השגת הראב"ד
*אחד נתן את האור וכו'. כמז הרמ"ך ז"ל כנגמרת מיין לה בקדרה חמשה ומשים לגון יעפים נגמ' פ"ה:
אחר

כורה פרק שלישי שבת

מב.

עין משפטי נר מצוה

א"ל א ב מ"ב פ"א מהל' שבת הלכה ו פ"ב ע"ב הלכה ב ט"ו פ"א ח"א ס"ג שלם ט"ק מ"ו: פ"ד ד מ"י ט"ס פ"א הל' ו ט"ו פ"א ח"א ס"ג ט"ק ח"א: פ"ד ד ה מ"י פ"א מהל' שבת הלכה ו ט"ו פ"א ח"א ס"ג ט"ק ח"א: פ"ד ו מ"י ט"ס פ"א מהל' שבת הלכה ו ט"ו פ"א ח"א ס"ג ט"ק ח"א:

רבינו תנאל

למימרא דשמואל בר' שמעון (רב) ארוא והאמר שמואל מבין גחלת של מתכת ברה"ד בשבילי שלא יזיקו פי רבין אבל גחלת של עץ לא ואילו ר"ש סבר אפילו של עץ מותר לפי שאין מתכוין לכבות אלא כדי שלא יזיק וכו' ופי' ארוא פטר ר' שמעון ואסיק לעולם כר' יהודי סבירא ל' דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה (ב) מיהו דבר שיש בו זיוק לרבים כגון צידת נחש וכדו' גחלת של מתכת כדן שהיא חמה ודיא שחורה והוראה אוחה ודמה שהיא גונת לפי שאין בה אדמוניות כגחלת ודמיה ומצאו בני אדם ויוקו בו לפיכך מותר אבל גחלת של עץ אם תסיר אדמוניה נכתב כבר ואינה מזיק ואם אדמוניה בה כל הוראה אוחה מותרת ממה ומכל פנים אין אדם יזוק שהשחורה כבר ככתה והאדמונה מותרת ממה לפיכך נכתב אוחה חייב וליכרן היה שמואל אסי' בגחלת של עץ (ו) ומדקדק אמר רבינא פ' ברה"ד מוליכו פחות פחות מד' אמות ואע"ג דרב ושמואל הלכה כרב באיסורי בהא קי"ל כשמואל דאמר במלאכה שאינה צריכה לגופה סבר לה כ' יהודה בדבר סבר מתכוין סבר לה כ"ש ומדבר אחר ורבינא סבר מיניהו והלכתא כ' שמעון: פסיקא אבל נתן הוא לתרו או לתוך הבוס כדי להפשיח. ת"ר לא יתן אדם חמין לתוך צנן (ולא צנן) לתוך חמין וביה מתירין כ' ואיך אמרנו להא דר"ש כ' מנסיה שאוסר כלומר לא נחלקו ב"ש וביה אלא אפילו ביה אוסרין ואע"ג דאמר רב נתן הלכתא כ' שמעון בן מנסיה כיון דאמר רב נתן תיגא לרבא כ' קפיד דמין עבד עבד דמין עבד כמר מיהו ר' חייא דתי' ר' חייא נתן אדם קיתון של מים לתוך ספל כ' ורב אשי מרחין לה לרב הונא ואמר ליה מערה תניא כלומר מערה אדם קיתון של מים לתוך ספל כ' מים בין חמין לתוך חמין צנן בין צנן לתוך חמין צנן ביה מתירין ואינין ביה מתירין ורב. ולא דמו ספל לאכבתי וכוס ליחם דאכבתי ויהי מתחמקין בבלי אהו ומעין בתך

אפילו ש"ע עין נמי. ואם תאמר ומו"א ק"ד דמקשה וכי משום דסבר שמואל כ"כ שמעון צלח מתכוין יסור כמומו במלאכה שאינה צריכה לגופה וי"ל דס"ד דמקשה דודאי הא צהא מליא משום דסבר רבי יהודה דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה היכא דמתכוין צנחין שמעון וכו' והחמירו חכמים אצל לרבי שמעון דפטור עליה מן המורה אף במתכוין לא הש' לאסור מדרבנן כשאין מתכוין כיון דמתכוין עמנו ליכא אלא לאסורה דרבנן ומיהו לפי האמת לאו הא צהא תליא דשמואל אע"ג דמלאכה שאינה צריכה לגופה סבר כ"כ רבי יהודה דחייב עליה

מותר למימרא דשמואל כרכי שמעון סבירא ליה (ב) והאמר שמואל *מכבין גחלת של מתכת ברה"ד בשביל שלא יזיקו בה רבים אבל לא גחלת של עץ ואי ס"ד סבר לה כרכי שמעון אפילו של עץ נמי (ב) בדבר שאין מתכוין סבר לה כרכי שמעון במלאכה שאינה צריכה לגופה סבר לה כרכי יהודה אמר רבינא (ה) הלכך (ב) קוץ ברשות הרבים מוליכו פחות פחות מד' אמות ובכרמלית אפילו טובא: אבל נתן כו': ת"ר נתן אדם חמין לתוך חמין ולא חמין לתוך החמין דבריו בית שמאי ובית הלל אומרים "בין חמין לתוך חמין ובין צנן לתוך החמין מותר כד"א בכוס אבל באמבטי חמין לתוך חמין ולא צנן לתוך החמין ורבי שמעון בן מנסיה אוסר אמר רב נתן הלכה כר"ש בן מנסיה סבר רב יוסף למימר ספל הרי הוא כאמבטי א"ל אבי תני ר' חייא ספל אינו כאמבטי ולמאי דסליק אדעתא מעיקרא דספל הרי הוא כאמבטי ואמר רב נתן הלכה כרבי שמעון בן מנסיה אלא בשבת רחיצה בחמין ליכא מי סברת רבי שמעון (ב) אסיפא קאי ארישא קאי ובית הלל מתירין בין חמין לתוך צנן ובין צנן לתוך החמין ורבי שמעון בן מנסיה אוסר צנן לתוך חמין לימא רבי שמעון בן מנסיה דאמר כב"ש הכי קאמר (ב) לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה אמר רב הונא בריה דרב יהושע חזינא ליה לרבא דלא קפיד אמנא (ב) מדרתני רבי חייא נתן אדם קיתון של מים לתוך ספל של מים בין חמין לתוך צנן ובין צנן לתוך חמין אמר רב הונא (ב) רב אשי דילמא שאני התם דמיפסק כלי אמר ליה מערה איתמר (ב) מערה חמין: מרתני (ב) האיילם והקדרה שהעבירין מרותחין לא יתן לתוכן תבלין אבל

נמי הא מצבל כדי קליפה כמו שאפרש לקמן (ב) צע"ה (ב) אלא נראה כמו שאומר ר"ת דחמין לתוך צנן משמע שהצנן של מטה מרובים שדרך ליתן המועט במרובה ולכן אין מצבלים החמין המועטים כלל לפי שמתערבין הצנן המרובין ומצבלת חמיותן ולא זוג לתוך חמין שהחמין של מטה מרובין ומתערבין הצנן המועטין ומתבלין: אבל באמבטי כו'. נראה דהאי אמבטי איירי כגון שהוא כלי שני ולא היו כההוא אמבטי דלעיל (ב) דקאמר בקשמי להניח פך בצמנטי מנדקאמר ספל אינו כאמבטי והאי ספל כלי שני דאי כלי ראשון אמאי אינו כאמבטי וכדומה אמבטי היי כלי שני ועוד דאי כאמבטי שהוא כלי ראשון איירי לא היה ליה לנינקט אמבטי אלא מיחם שהוא לשמה דומיה דכוס ומדנקט אמבטי משמע דכלי שני איירי והוא לפלוגי כלי שני פך כוס שהוא לשמה לאמבטי לפי שחמין הרבה ואיכא לניגור דהרואה אוחת חמין כל כך כסור דכלי ראשון הוא וצמנטי דנקט צמנטי שיהא אוחתו לכל יתן לתוכו מים והוה מנלי למימא בצמנטי שהוא שני לא יתן לתוכו מים אלא דמנטי מיירי בשמה ומפליג כו': מ"י סברת ר"ש בן מנסיה אסיפא קאי ארישא קאי. היינו דוקא למאי דס"ד לרבי יוסף מעיקרא אבל למאי דמסקי' דספל אינו כאמבטי קאי אסיפא כר"ש בן מנסיה דעתך דארישא קאי ואסר צנן לתוך חמין מתי' קמ"ל רב יוסף דספל הרי הוא כאמבטי כוס נמי הרי הוא כאמבטי לר"ש בן מנסיה דהלכתא כותמה וי"ל דרב יוסף לב"ה אחא לאשמעין דשור צנוס: גורתן אדם קיתון ש"ע מים. וי"א ודמאי לא מיימי מייחא דלעיל דספל אינו כאמבטי ואמאי אינערך נמי רבי חייא למימי מרייהו וי"ל דהשם קמ"ל בין חמין לתוך צנן בין צנן לתוך חמין דהאיא דספל אינו כאמבטי ה"ל דקאי אר"ש בן מנסיה דלסקר בצמנטי אפי' חמין לתוך צנן ועליה קאמר דספל אינו כאמבטי ושרי חמין לתוך צנן אבל צנן לתוך חמין ה"ל דאסור ואפשר היא דלעיל היינו רב דהכא אלא שקליה ונקט לישנא דרב יוסף דמימתי עליה: שאני התם דמפסיק בלי' ואי' דאמר לעיל (ד' מ:) טול צבלי שני ותן אצל צבלי ראשון לא אע"ג דמפסיק מנח וי"א דהתם צבלי ראשון והכא דצבלי שני שאני:

מותר. שאין מתכוין לך: גחלת של מתכת. שמשליכן לתוך פסולת של צנן (ב) דלא שייך כ"כ כ"כ מלאכה שאינה צריכה לגופה ויכא דאיכא נוקא לרבים לא גזרו על השבת: אב"ה ש"ע עין. דאסורה לאורייתא היא ומייב סקילה: אפילו ש"ע עין נמי. דהא לרבי שמעון מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה וכל כ"כ אינו צריך לרבי לגופו מן המועט פחות או מהנכבז פמילה: ה"כ. כיון דאמרת לא גזרו שבת דכ"כ מתכת צמקוס נוקא דרביס: קוץ ברשות הרבים מוליכו פחות פחות מד' אמות. עד שיכלקו לנדי רשות הרבים דאסורה דרבנן הוא: ובכרמלית. דלטול דליה דרבנן: אפילו טובא. יעזירנו צעקירה אחת: חמין לתוך צנן. דקסבר תתאה גבר"ה ואין חמין ממתחין את הנון אלא מפשיין: ו"א צנן לתוך חמין. שהמתחין את העלוניס דתתאה ממתחיס את העלוניס דתתאה גבר: בכוס. דלשמה קצטי להו ולא יתחא ליה שיחמונה הרה ועוד דכלי שני הוא: אוסר. אפילו חמין לתוך צנן: ספל הרי הוא כאמבטי. ואף על גב דכלי שני הוא האולי ולאו צמניה" אלא לרביה אסרי דיתחא ליה שיחמונה הרה וגורין: אלא בשבת רחיצה בחמין ליכא. צמניה דהא לרבי שמעון אפילו חמין לתוך צנן אסור לא (ב) משכח חמין שחמונה ואפילו מע"ש שלל יהו צריכין להפיג רמיחין ואם כן לא ירחוק אפילו פניו ידיו ורגליו צמני"ה: מי סברת ר' שמעון אסיפא קאי. דלא ש"י ח"ק אלא חמין לתוך צנן ואחא אינה וחסר אף חמין לתוך צנן: ארישא קאי. לשמה וזוג לתוך חמין דקסרו צ"ה קאסר: מרתני' שהעבירין מן האור: מרותחין. בין השמשות: לא יתן לתוכן תבלין. דכלי ראשון כל זמן שדחת מצבל:

מותר למימרא דשמואל כרכי שמעון סבירא ליה (ב) והאמר שמואל *מכבין גחלת של מתכת ברה"ד בשביל שלא יזיקו בה רבים אבל לא גחלת של עץ ואי ס"ד סבר לה כרכי שמעון אפילו של עץ נמי (ב) בדבר שאין מתכוין סבר לה כרכי שמעון במלאכה שאינה צריכה לגופה סבר לה כרכי יהודה אמר רבינא (ה) הלכך (ב) קוץ ברשות הרבים מוליכו פחות פחות מד' אמות ובכרמלית אפילו טובא: אבל נתן אדם חמין לתוך חמין ולא חמין לתוך החמין דבריו בית שמאי ובית הלל אומרים "בין חמין לתוך חמין ובין צנן לתוך החמין מותר כד"א בכוס אבל באמבטי חמין לתוך חמין ולא צנן לתוך החמין ורבי שמעון בן מנסיה אוסר אמר רב נתן הלכה כר"ש בן מנסיה סבר רב יוסף למימר ספל הרי הוא כאמבטי א"ל אבי תני ר' חייא ספל אינו כאמבטי ולמאי דסליק אדעתא מעיקרא דספל הרי הוא כאמבטי ואמר רב נתן הלכה כרבי שמעון בן מנסיה אלא בשבת רחיצה בחמין ליכא מי סברת רבי שמעון (ב) אסיפא קאי ארישא קאי ובית הלל מתירין בין חמין לתוך צנן ובין צנן לתוך החמין ורבי שמעון בן מנסיה אוסר צנן לתוך חמין לימא רבי שמעון בן מנסיה דאמר כב"ש הכי קאמר (ב) לא נחלקו ב"ש וב"ה בדבר זה אמר רב הונא בריה דרב יהושע חזינא ליה לרבא דלא קפיד אמנא (ב) מדרתני רבי חייא נתן אדם קיתון של מים לתוך ספל של מים בין חמין לתוך צנן ובין צנן לתוך חמין אמר רב הונא (ב) רב אשי דילמא שאני התם דמיפסק כלי אמר ליה מערה איתמר (ב) מערה חמין: מרתני (ב) האיילם והקדרה שהעבירין מרותחין לא יתן לתוכן תבלין אבל

הוספות ישנים

(א) עוד נכלל למר דמין לתוך צנן דוקא כ"כ שרי כ"ס אצל צבלי ראשון אסור אע"פ זוג לתוך חמין:

גליון הש"ס

[מכאן רש"י ד"ה גחלת של מתכת וכו'] ד"ה שירי ככור בדביו מואררייתא וכו' ד"ה אפילו כ"כ ע"י למקן קבל ע"א (גמלה ואין מתקין אוחה בגמלה וכו' לא קפיד כלן בגמלה על מתכת של חמין גמלה של עץ: ומכאן גמלה ד"ה נתן אדם חמין וכו' אלא גמלה כ"כ אסיפא ר"ת וכו'. ע"י פסקים מ' ע"ב משום דלמאי האלפס וכו' (הא) ד"ה אפילו וכו' דמי שן לתוך צנן י"ל כיון שאינו מצבל אלא כדי קליפה האולי והנון של מטה מים שהוא דבר המתערב (ו'):]

הגהות וציונים

(א) כתי' רבי שמעון בן מנסיה (וכי' בחוס' ובראשית:) [ב] (הבראשית) ליתא וכו' ברב אלפס (גמלון) וכן ברי"ח איתא ועי' בדפ"ר איתא "אמאי וכן העניק הב"י סימן שית' והמהרש"ל (דפ"ר) הגיה "אמנא" (ועין רש"י שבו"ב) אמנא. כלי שני: ספל. כלי שני: [ב] אולי ציל רב הונא כ"ד נתן (ועין הגי' יב"ב) (ב"ש) ובכת"ו אהר רבינא (ונתן) דק"ס: [ד] בבתי' נוסף קבצי' יהו: [ה] ציל ו"א משכתה: [ו] ו"ל ולעיל לט' ע"ב תניא דר"י: [ז] עין בחוספות דעק"א במשניות פרק כ"ב משנה ב ובשפת אמת כ"א וברשי' בפסחים ליתא תיבת "משתחית" [ח] ע"פ המהרש"א מספר מדרק (דפ"ר) "מפרי" [ט] אולי ציל מכלי ראשון: [י] ציל ובכוס סבר (רש"י) (דפ"ר):

ליקוטי רש"י

גחלת של מתכת. לא שייך בה כ"כ דלמי עשה פסול (למקן קלי'.) לאו דת כ"כ (הוא) ואסורה דרבנן הוא לאיכא חמקוס היק רביס לא גזרו רבנן (נחמס אג"א) אב"ה א"ה גחלת של עץ. נמלה אקרי פסח שאינו ע"ג דמלמדין (בכרות ע"ג.) תוליס עומות מפי רבי (מנהורין ע"ג.) דבכ כ"כ הוא ואסורה לאורייתא

הוא וכו' כ"כ לא שכתב כ"כ מן החרה) אלא דמתכוין לעשות פתחין בכ"כ וכו' ל"ס דא"ר"ס מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה וכ"כ (וה) ל"ס לרבי גופו הוא שיהא צריך לו דלמאי שלא נע עליו דמי' למואח את המל' לקמן מעל פניו דפטור עליה ר"ש מנסיה שבת פסקה הנעזר (ל"ד.) והב"ה צ"ב. גמלה של עץ אסור דש"ק כ"כ כ"כ לפי שטובה פסול ולקמן ש"ע) מוליכו פחות פחות מד' אמות. עד שמסקלה לג"ה כלי שני מלין מלין (ב"ה.) ושהעבירין מעל האור מרותחין ערב שבת פ"ס משכ"ה. לא יתן לתוכן תבלין. דכלי ראשון מצבל ומגלה מצבל בשבת (פסחים מ:.)

סיפא לא תני על רישא בשביל שייחמו הא להפשירן לא. אתא רבי בא בר כהנא רבי חייא בר אשי בשם רב אם לחממן אסור אם להפשירן מותר. תני גותנין חמין לתוך צונין אבל לא צונין לתוך חמין כדברי בית שמאי. ובית הלל אומר בין חמין לתוך צונין בין צונין לתוך חמין מותר. במה דברים אמורים בכוס אבל באמבטי חמין לתוך צונין מותר וצונין לתוך חמין אסור. ורבי • שמעון מתיר. אתיא דרב כרבי שמעון בן (אלעזר) מנסיא רבי יוחנן כרבי יוחנן בן גורי. תני רבי יוחנן בן גורי אומר ממלא הוא אדם חבית של מים ונותנה כנגד המדורה לא בשביל שתיחם אלא בשביל שתפיג צינתה. יורד הוא אדם וטובל בצונן ועולה ומתחמם כנגד המדורה דברי ר"מ. וחכמים אוסרין. יאות א"ר מאיר. ומה טעמון דרבנן. ייבא כ"י דמר רבי זעירא בשם רב יהודה מותר להפשיר במקום שהיד שולטת. ואסור להפשיר במקום שאין היד שולטת. אפי' במקום שאין היד שולטת עד איכן. ר' יודה בר פזי ר' סימון בשם רבי יוסי בן חנינה עד שיהא גותן ידו לתוכה והיא נכוית. הכל מודין בכלי שני שהוא מותר. מה בין כלי ראשון מה בין כלי שני. א"ר יוסי כאן היד שולטת. וכאן אין היד שולטת. א"ר יונה כאן וכאן אין היד שולטת. אלא עשו הרחק לכלי

הנהרות: ° ורבי שמעון בן מנסיא כ"ל ולהלן נמי תיבת אלעזר נמחק (ש"נ).

בִּיאור

שייחמו דמשמע הא להפשירן אף לתוכו מותר: אתא ר' בא כ"ל. ותני בשם רב דלתוכו נמי לחממן אסור ולהפשירן שרי: גותנין חמין לתוך צונין. דתתאה גבר: בד"א בכוס. דכלי שני אינו מבשל וב"ש אסרי אפי' בכלי שני: אבל באמבטי. דכלי ראשון הוא: ורבי שמעון בן מנסיא מתיר. להפשירן ואפי' בכלי ראשון ולא פליג אדב"ה אלא ב"ה בנותן צוננין מועטין ורשב"מ במרובין דאינו אלא להפשירן וה"ק לא נחלקו ב"ש וב"ה דלהפשירן מותר: אתיא דרב. דשרי להפשירן אפי' בכלי ראשון: ור' יוחנן. דאסור להפשירן בכלי ראשון כהך ברייתא דתני בשם ריב"נ: ומתחמם כנגד המדורה. כדי להפשיר: וחכמים אוסרין. ור' יוחנן נמי כחכמים אתיא: יאות א"ר מאיר. דכיון דאינו אלא להפשירן שרי ובדאי לא יחממן עד כדי שתהא היד סולדת בהן ומה טעמון דרבנן:

מותר להפשיר במקום שיד שולטת. במקום שלעולם היד שולטת דלא אתי לידי בשול לעולם אבל במקום דאפשר דאתי לידי בשול אף להפשירן אסור ובמתני' אדעת' דר"י נמי כיון דבמים מועטין אתי לידי בשול אף במים מרובין אסור: שהיד שולטת עד היכן. כלומר עד היכן חשיב אין היד שולטת בו וקאמר דעד שתהא ידו נכוית אבל באינה נכוית שרי: הכל מודין בכלי שני שהוא מותר. בין רב ובין ר"י בכלי שני מדודו דמותר דלתוך הכוס אף לר"י מותר: כאן היד שולטת. דמשהעבירן לכלי שני נצטנן והיד שולטת שם: כאן וכאן אין היד שולטת. אף בכלי שני אין היד שולטת שפעמים שידו נכוית ואפ"ה מותר: עשו הרחק לכלי ראשון כ"ל. דבשול גמור אינו אלא כל שהאור מהלך תחתיו כלומר שעדיין הוא על האור אלא החמירו חכמים ועשו הרחקה לכלי ראשון ולא עשו הרחקה

ראשון ולא עשו הרחק לכלי שני. אמר רבי מנא ההן פינכא דאורזא מסייע ליה לאבא. ההן פינכא דגריסא מסייע ליה לאבא. דאת מפני ליה מן אתר לאתר ועד כדון הוא רותח:

הלכה ה' מתני' האילפס והקדירה שהעבירן מרותחין לא יתן לתוכן תבלין אבל נותן הוא לתוך הקערה או לתוך התמחוי ר' יהודה אומר לכל הוא נותן חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר: גמ' מהו ליתן תבלין מלמטה ולערות עליהן מלמעלה. ר' יונה אמר אסור ועירווי ככלי ראשון הוא. חייליה דר' יונה מן הדא. אחד שבישל בו אחד שעירה לתוכו רותח. א"ר יוסי תמן כלי חרס בולע תבלין אינן מתבשלין. התיב רבי יוסי בי רבי בון והתני אף בכלי נחושת כן. אית לך למימר כלי נחושת בולע. מהו לערות מן הקילות. א"ר חנניה בריה דר' הלל מחלוקת רבי יונה ור' יוסי. רבי יצחק בר גופתא בעא קומי רבי מנא עשה כן בשבת חייב משום מבשל. עשה כן בבשר וחלב חייב משום מבשל א"ל כ"י דמר ר'

תבלין

ביאור

מן הדא משנה: אחד שבישל בו ואחד שעירה לתוכו רותח. משנה היא בפ' דם חטאת ומסיים ב"י התם א' קד"ק וא' קק"ל טעונין מריקה ושטיפה, וטעמא משום דבלע הכלי קדשים וקתני גמי עירווי אלמא עירווי כמבשל דאי לא מבשל אינו מבליע: תמן כלי חרס בולע תבלין אינן מתבשלין. התם בכלי חרס מיירי מתני' וכלי חרס נוח לבלוע אפי' שלא ע"י בישול ותבלין לעולם אימא לך דאינן מתבשלין ושרי כה"ג בשבת: והתני. אמתני' דזבחים: אף בכלי נחושת כן. שאם עירה לתוכו טעון מריקה ושטיפה: כלי נחושת בולע. אף שלא ע"י בישול בתמי' ואלא ש"מ דעירווי ככלי ראשון: מהו לערות מן הקילות. לא שנותן את התבלין בכלי ומערה עליו אלא שמערה ונותן את התבלין באמצע הקילוח מי נימא דבהא כו"ע מודו דעירווי ככלי ראשון ופשיט דהיא היא ופלוגתא דר' יונה ור"י לענין עירווי אף במערה מן הקילוח הוא: עשה כן בשבת חייב משום מבשל. הי' מערה בשבת חייב משום מבשל דבשול גמור הוא להתחייב או דילמא איסורא בעלמא איכא: עשה כן בבשר וחלב חייב משום מבשל. וכן אם

לכלי שני: ההן פינכא דאורזא. קערה של אורז: מסייע לאבא. דאמר אף בכלי שני אין היד שולטת וכן קערה של גריסים מסייע לאבא וכדמסיים: דאת מפני ל' מן אתר לאתר ועד כדון הוא רתח. דבאלו התבשילין אפי' אתה מעבירן מכלי ראשון לשני עדיין הן רותחין:

מתני'. שהעבירן מרותחין. שהעבירן מן האש כשהן רותחין: לא יתן לתוכן תבלין. דכלי ראשון כל זמן שרותח מבשל: אבל נותן הוא לתוך הקערה. דכלי שני אינו מבשל: תמחוי. קדירה שמערה כל האילפס לתוכה ולקערה מערה מקצת מן האילפס או מן התמחוי: לכל הוא נותן. ואפי' לאילפס וקדירה והוא שהעבירן מעל האש דס"ל כלי ראשון אינו מבשל כל שאין האור מהלך תחתיו: חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר. שמתוך שחריפין הן מבשלין. ציר, הנוטף מן הדגים כשכובשין אותן במכבש:

גמ'. מהו ליתן תבלין. בכלי ולערות עליו רותחין מלמעלה עירווי מי הוי ככלי ראשון ואסור או דילמא ככלי שני הוא: חיילי דר' יונה מן הדא. ראיתו של ר' יונה

פ. שבת מ"ב [נ"א]
 נמשנה ונגמרה שם
 [נ"ב]:
 פ"ג צ"י עמוד מה ד"ה
 וכחוצ צבחהות,
 מממשעות הגמרא שם
 מ, 3:
 ג. שם [נ"ג] צ"ג נגמרה
 וכלשנה נפלה, הרי"ף
 [שם ב. א] והר"ש [שם
 פ"ג סימן י"ן] והרמב"ם
 צפרק כ"ג [משנה הלכה ו'
 והתוספות] [שם ד"ה היט
 ד"ל]:
 ק. טור [עמוד זו—הע'
 ר"ש שם]. והתוספות [ד'
 [שם] כתבו המהמר מנה
 עליו זרכה:

ציונים לרמ"א

ט. תוספות [שבת מ. נ"ד]
 והיט ד"גו ומרדכי פרק
 כירה [שם]:
 ז' ב"י [עמוד מה ד"ה וכתב
 צבלין בשם שרולי הלקט
 [סימן טו]:

הגהות והערות

[ג] עיין סימן ש"ב סוף
 ג', עיין מה שכתבתי סימן
 רנ"ג סעיף ד' [ס"ק
 ג]: [הע' י"א]
 ט"ז [עמוד מה ד"ה וכתב
 צבלין בשם שרולי הלקט
 [סימן טו]:
 ודו אמנם התוספות כתבו
 קן על מלה ככלי שני, ולא על
 צמר שור. רק הרי"ף והר"ש
 החמירו בצמר שור:
 וה' ועיין מנה יסקי שם
 [ס"ק ט] שהיה מכלל כג דין
 ג, והלך ביניהם:
 [ו] פניני למה:

בח כל זמן שהיר סודרת בו. ונראה לי דאם אין היד סולדת
 בו שרי אע"פ דלענין אסור והיתר יש אוקרין, וכמו שכתוב בתורת
 טעמא כלל נ"ו [ד"ן ג' ב']^[10], היינו משום דמבליע ומפליג, וגם יש
 אוקרין אפילו בכלי שני, אבל לכולי עלמא אינו מצטל. מיהו צירושלמי

ב בלי ראשון (פירוש הכלי שמשמשים בו על האש,

טור סימן תנא עמוד שצו) **(י"ב) אפילו לאחר שהעבירוהו**

מעל האש מבשל י"ב בח [כ"ו] כל זמן שהיר (כ"ד) סולדת בו

לפיכך אסור ליתן לתוכו תבלין [כ"ה] אבל מלח מותר

ליתן לתוכו [כ"ו] ביון שהעבירוהו מעל האש דצריכה

מילחא בישראל כבישרא דתורא [כ"ח] ויש מי שאוסר

לתת לתוך כלי זה (י"ג) בשר מליח אפילו הוא

בבו [כ"ה] של שור: הגה ונראה לי דבלא מלוח נמי אסור אלף

דנקט מלוח דבלאו הכי אסור משום [כ"ז] דם שבו

(י"ד) [כ"ט] ויש אוקרים לתת [כ"ז] מלה אפילו בכלי שני כל זמן

שהיר סולדת בו [כ"ט] והמתמיר מנה עליו זרכה [א] ואם עבר ונתן

מלה אפילו בכלי ראשון [כ"ז] אפילו הוא על האש שעבד איסורא

מותר המאכל [כ"ז] [כ"א] דהמלח [ב] זכול על גבי המאכל:

[שנת פ"ג הלכה ד] איתא דעשו
 הרחקה לכלי ראשון אפילו אין
 היד סולדת בו, וכן כתב התשב"ץ
 [סימן טו]. ועיין ציו"ד ריש סימן
 צ"ד נט"ו בשם רש"ל [יש של שלמה
 מולין פ"ח סימן ע"א]: **ב**בו ש"ף שור.
 נהי דהבשר אינו מתבשל, הלחלוית
 שבו מתבשל (טור עמוד תח"ט):
א דם שבו. [כ"ז] ועיין כגון שהודח
 אחר המליחה, דאם לא כן עדיין
 הוא אסור משום הדם שבמלתו, ולא
 כמו שכתוב צ"ח [עמוד מה ד"ה
 ונהגה]. ומכל מקום פשט דעת
 הרב צ"י משמע דדוקא כשהוא
 עדיין מלוח או המלת מסייע לבישול,
 וכמו שכתב הצ"ח [עמוד מה ד"ה

אלף] בשם רבינו ירוחם [נתיב טו מ"ה סוף אות כה קלה, ב], ועיין ציו"ד
 סימן ס"ט סעיף ט' [נהגה]. והצ"ח [עמוד מה שם] הכריע כרמ"א,
 [ולמסקנא דכתב הר"ש [שנת פ"ג סימן י"ן] ואפילו נמלח מהדש
 וכו', חזר מדבריו הראשונים צ"ח]. וכן מוכח ברמזים [קצור פסקי
 הרא"ש שם אות י"ן] וצטור [עמוד ט]. ועיין בתורת טעמא כלל א' [ד"ן ד'
 וכלל ג' [ד"ן ד']: **א** דהמליח בטל. בששים. ואף על גב דמדמי
 דעבד לטעמא לא בטיל [גינה ל, ב], שאני הכא דהוי זהו זה גורם,
 דמסתמא נמלח גם בערב שבת. ואף על גב דדבר שיש לו מתירין
 לא בטיל [שם ג, ב], כיון שנתבטל מקודם שנאסר בטל, דנימוח מיד

הבשר, אלא דנתן בו טעם אחר לאיסור שבת לפי שהמלח והלחלוית בו מתבשל, ואם כן אפילו אין בו מלה כלל יש איסור לענין שבת
 מחמת בישול הלחלוית, ומשום הכי לא זכר הטור כאן [עמוד ט] רק לחלוית ולא מלה. [ו] והר"ש דנקט מלה היינו לכלול צוה עוד
 איסור בלאו בישול שבת, אלא אפילו בחול מחמת הדם. והוה כוונת רמ"א שכתב ונראה לי דבלא מלוח כו' אלא דנקט מלוח, ר"ל הר"ש
 דנקט מלוח הוא שבטיל דבלאו הכי כו'. ונראה לי דגם השו"ע יכול לכתוב כך, דלחלוית פשיטא דמתבשל, אלא אם אין לו לחלוית כגון
 שהוא יבש מכל מקום כיון שיש מלה עליו אלא שמתבשל עליו הוא מתבשל, ועל כן לא כתב רמ"א לשון פלוגתא ולי נראה כו', אלא ונראה
 לי כו', דאין כאן פלוגתא, כיון שמפרש כן צטור דלחלוית לנד מתבשל. ועיין ציו"ד [סימן סט ס"ק ג] מה שכתבתי עוד מזה לענין איסור
 דם: **(י"ד) ויש אוקרים לתת מלח**. בגמרא [שבת מ, ב] איכא צ' לשונות צוה, ללישנא בתרא הוה מלח לקולא, דקשה להתבשל כבישרא
 דמורא משום הכי מותר אפילו בכלי ראשון כשהעבירוהו מהאש, ולישנא קמא הוה מלח לומרא דאפילו בכלי שני מתבשל. ופסקו כלישנא
 בתרא, אלא דרמ"א כתב על פי התוספות [שם ד"ה והיט] דהמתמיר כלישנא קמא עליו זרכה. וכבר זכרנו בסעיף (ד') [ה] [ס"ק ט'
 דגם צבליים דינה הכי, כיון שהם מריפים ממהרים להתבשל, ועיינו רואות דכשנותנין אותם בכלי שני רוחת מתמתקים ממירוחם אחר
 שמונחים שם קלה שעה: **(טו) בטל ע"ג גבי המאכל**. ולא הוה דבר שיש לו מתירין אחר השבת דאפילו באלף לא בטיל [גינה ג, ב],
 משום דכאן נתבטל קודם שנעשה האיסור, דהא מילחא אינו מתבשל אלא כבישרא דמורא כדלעיל. ואין לאסור מטעם דלעמא עבד
 ולא בטיל כמו בשאר ותבלין [שם ל, ב], דכיון שמסתמא נמלח ג"כ מערב שבת אלא שלא נמלח כל זכרה, הוה ליה זהו זה גורם

ערך פ"ח פ"מ הרי"ק ש

סוף סעיף ט [יש מי שאוסר כו']. עכר ונתן מלה ביורה רוחת שבת מותר התבטל, לפי שהוא נימוח קודם בישול:

ביאור הגר"א
 [כ"ו] [סיף ט] כל זמן שהיר. דאם אין היד סולדת בו אין בו משום בישול, כמו
 שכתוב [שם מ' ב', ועיין שם תוספות ד"ה ושמע מינה כו'. והוה שכתוב כאן
 בכל הסימן ין סולדת. ואפילו בתוך הכירה ותנור מותר אם אין יד סולדת בו,
 כמו שכתוב בסימן רנ"ג [סוף סעיף ב בהגה]. וכן הוא בירושלמי ריש פרק כירה
 [שם פ"ג] בתנור, ע"ש. ומה שכתב מ"א בס"ק כ"ח בשם הירושלמי להיפך, לא
 דק, שכן איתא שם פרק ג' סוף הלכה (ב') [ד' רבי זעירא בשם רב יהודה
 מתור להפשיר במקום שהיר שולטת ואסור להפשיר במקום שאין היד שולטת.
 במקום שאין היד שולטת עד איכן, עד שיהא נתון ידו לתוכה והיא נכרית, הכל
 מודים בכלי שני שהוא מותר, מה בין כלי ראשון לכלי שני, אמר רבי יודן
 כאן היד שולטת וכאן אין היד שולטת, אמר רבי יונה כאן וכאן אין היד
 שולטת, אלא עשו הרחקה לכלי ראשון ולא עשו הרחקה לכלי שני. ור"ל, ואף
 על גב שבכלי ראשון שנתון רק להפשיר, מכל מקום עשו הרחקה כדי שלא

(י"ב) אפילו לאחר שהעבירוהו בו. צ"ח [עמוד מה ד"ה וכתב
 נהגהות] כתב ח"ל, כתב צבחהות מרדכי [שבת רמז מה ע"ט, ד] שקרוב
 הדבר דלא מקרי כלי ראשון אלא עפ פילוקו מן האש מיד, אבל
 אם הניחו לעמוד להפיג רחיחוהו הוה ליה כלי שני. ולי משמע ממה
 שכתוב צפרק כירה [נ"ג] גבי נתינת
 קיטון של מים כנגד המדורה, שכל
 זמן שהיר סולדת בו חסוב כלי
 ראשון, ואף על פי שגם בכלי שני
 היד סולדת בו, אין לו דין כלי
 ראשון, דשאני כלי ראשון שנתמסם
 צ"ח ע"מ, והמו שכתבו התוספות
 כו', עכ"ל. ואינו יודע מהיכן למד
 צ"י מגמרא שצ"ח לענין זה, דאם
 לא מייירי כלל מהעבירוהו מן האש,
 אלא מענין דין יד סולדת, אבל
 תמהי מאלו, דהא משנה מפורשת
 היא צפרק כירה [מג, א] האילפס
 והקדירה שהעבירין (פירש רש"י,
 מן האור) מרוחקין לא יתן לתוכן
 תבלין. פירש רש"י מרוחקין, בין

השמשות. לא יתן לתוכן תבלין, משחשך, לכלי ראשון כל זמן שהוא
 רוחח מתבשל, עכ"ל, הרי מובאר דלא להגהות מרדכי: (י"ג) בשר
 מ"יח. באשר"י [שם פ"ג סימן י"ן] כתב ח"ל, משמע דבשרא דמורא
 לא צולה בכלי ראשון, ומותר לתת בשר מי בכלי ראשון שהעבירוהו
 מן האש. ומיהו אם מליח יתן הוא אפשר דאסור, דממחר להתבשל
 כדמרינן לעיל [שם ע, א], ואפילו נמלח מהדש, נהי דבשר אינו
 מתבשל, הלחלוית והדם והמלח שצמחו מתבשל ונבלע בתוכו ואסור,
 עכ"ל. [שם] ומשמע מזה דהמלח הוא הגורם שימרה להתבשל, והמלח
 מרכז הבשר כששואה הרבה צמלחו בדרך שמוחלין בשר אחר בשויתו
 מדמו, והוה כששואה שם, אבל מליחה מהדש אינו מרכז עדיין
 הבערה, אלא דנתן בו טעם אחר לאיסור שבת לפי שהמלח והלחלוית בו מתבשל, ואם כן אפילו אין בו מלה כלל יש איסור לענין שבת
 מחמת בישול הלחלוית, ומשום הכי לא זכר הטור כאן [עמוד ט] רק לחלוית ולא מלה. [ו] והר"ש דנקט מלה היינו לכלול צוה עוד
 איסור בלאו בישול שבת, אלא אפילו בחול מחמת הדם. והוה כוונת רמ"א שכתב ונראה לי דבלא מלוח כו' אלא דנקט מלוח, ר"ל הר"ש
 דנקט מלוח הוא שבטיל דבלאו הכי כו'. ונראה לי דגם השו"ע יכול לכתוב כך, דלחלוית פשיטא דמתבשל, אלא אם אין לו לחלוית כגון
 שהוא יבש מכל מקום כיון שיש מלה עליו אלא שמתבשל עליו הוא מתבשל, ועל כן לא כתב רמ"א לשון פלוגתא ולי נראה כו', אלא ונראה
 לי כו', דאין כאן פלוגתא, כיון שמפרש כן צטור דלחלוית לנד מתבשל. ועיין ציו"ד [סימן סט ס"ק ג] מה שכתבתי עוד מזה לענין איסור
 דם: **(י"ד) ויש אוקרים לתת מלח**. בגמרא [שבת מ, ב] איכא צ' לשונות צוה, ללישנא בתרא הוה מלח לקולא, דקשה להתבשל כבישרא
 דמורא משום הכי מותר אפילו בכלי ראשון כשהעבירוהו מהאש, ולישנא קמא הוה מלח לומרא דאפילו בכלי שני מתבשל. ופסקו כלישנא
 בתרא, אלא דרמ"א כתב על פי התוספות [שם ד"ה והיט] דהמתמיר כלישנא קמא עליו זרכה. וכבר זכרנו בסעיף (ד') [ה] [ס"ק ט'
 דגם צבליים דינה הכי, כיון שהם מריפים ממהרים להתבשל, ועיינו רואות דכשנותנין אותם בכלי שני רוחת מתמתקים ממירוחם אחר
 שמונחים שם קלה שעה: **(טו) בטל ע"ג גבי המאכל**. ולא הוה דבר שיש לו מתירין אחר השבת דאפילו באלף לא בטיל [גינה ג, ב],
 משום דכאן נתבטל קודם שנעשה האיסור, דהא מילחא אינו מתבשל אלא כבישרא דמורא כדלעיל. ואין לאסור מטעם דלעמא עבד
 ולא בטיל כמו בשאר ותבלין [שם ל, ב], דכיון שמסתמא נמלח ג"כ מערב שבת אלא שלא נמלח כל זכרה, הוה ליה זהו זה גורם

ערך פ"ח פ"מ הרי"ק ש

סוף סעיף ט [יש מי שאוסר כו']. עכר ונתן מלה ביורה רוחת שבת מותר התבטל, לפי שהוא נימוח קודם בישול:

ביאור הגר"א
 יתן שם עד שיחם, כמו שכתב הרא"ש [שם] בפרק ג' סימן י' [וכו"ך] [שם יט, א
 ד"ה חזר רבנן מביא] ומגיד משנה [שבת כ, ו], וקורא הירושלמי אין היד שולטת
 מה שכתוב בגמרא יד סולדת בו: [כ"ו] כיון שהעבירוהו, ריש שם [שם, ב] ד"ה
 דבבלי: [כ"ח] [כ"ח] ויש. הרא"ש שם [סימן י"ן]. ויטין ש"י [סימן י"ן] בשם הרא"ש. והטור
 [עמוד ט] לא הזכיר מלוח, והוה שכתוב בהג"ה ונראה לי כו': [כ"ט] [הגה] ויש
 אוקרים. כלישנא קמא [שבת מ, ב]: [כ"ט*] [התוספות]. תוספות שם [ד"ה והיט]:
 [ל] אפילו הוא כו'. דעל גבי האש אפילו לפסק שו"ע אסור, כנזכר לעיל
 [סימן טו]: [לא] דהמ"ח. עיין מ"א [סיף לא]. ומה שכתב הרמ"ד דעבד, עיין
 בחולין צ"ז ב' ובעבודה זרה ס"ט א'. ומה שכתב דהוה זהו זה גורם, עיין
 בפסחים כ"ו [ע"ב] וכו' [ע"א], ושאר נמי לטעמא עבדי, ומה שכתב דדבר
 שיש לו מתירין, עיין בפרק קמא דיו"ט [ביצה ג' [ע"ב] ד' [ע"א]. ומה שכתב
 כיון שנתבטל, עיין סימן ש"ב סעיף ב':

אזרח חיים

אבל לענין איסור והיתר לא מיייר, דהתם הכל תליא ביד סולדת בו, בין כלי
 ראשון בין כלי שני, ומהו לא מיייר הגמ"א, ואם כן מכל מקום לרמז דברי
 הש"ך נכתבים. שוב מצאתי בחידושי הרמב"ן סוף מסכת עבודה זרה [ע', ב] ד"ה
 וענין שפירש בהדיא יד שולטת בירושלמי כהש"ך, ולא כהצורך הנ"ל ודלא
 כהמג"א כאן:
 (התם פ"ח)

אזרח חיים
 יד [שם ס"ק מה] אפילו אין היד סולדת בו. וכמו שכתב בערוך בערך סולד,
 דשולטת בירושלמי כמו סולדת, וכן כתב תשובות בית יעקב סימן ב', דלא
 כשי"ך יוד"ד סימן ק"ה [ס"ק ה]. מיהו נראה לי מירושלמי דלענין שבת עשו
 הרחקה לכלי ראשון אפילו אין היד סולדת כל זמן שהוא חם, וגם לכלי שני כל
 זמן שהיר סולדת בו, וכדמיייתי ראה מההיא פינבא דארזא. וכל זה לענין שבת,